

[Waldorff]

De kræftfremkaldende stoffer i arbejdsmiljøet er et meget stærkt voksende problem, og der dør hvert år et meget stort antal mennesker af kræftssygdomme, som de får påført i deres arbejdssituation. Antallet vil vokse, fordi der går en 10-30 år, inden kræftsygdommene viser sig. Alligevel findes der i dag ikke nogen regler, som effektivt beskytter imod udsættelse for kræftfremkaldende stoffer. Mærkningsreglerne for kemiske stoffer og produkter er helt utilstrækkelige, når det drejer sig om de kræftfremkaldende stoffer. Der findes ikke nogle ord, som advarer dem, der bruger stofferne, om faren for kræft. Det hedder kun: fare for uheldelig skadevirkning, og under de ord skjuler der sig 23 kræftfremkaldende stoffer på den danske liste. I virkeligheden ved alle og indrømmer alle, at der findes et langt, langt større antal stoffer, men vi har bl.a. problemer med, at kriterierne for, hvad man betragter som kræftfremkaldende, er så elendige, at kun et meget lille antal af disse stoffer kommer på listerne. Mens Danmark altså har 23 stoffer på listen, har Vesttyskland – som i øvrigt er undergivet de samme EF-regler – 43 stoffer på listen, og de øvrige nordiske lande har mellem 100 og 200 stoffer på listen.

Jeg har fået et skriftligt svar fra arbejdsministeren, som jeg vil nævne her, fordi det rent faktisk er positivt. Arbejdsministeren lover, at den anden liste, der findes som bilag til listen over de hygiejniske grænseværdier, og hvor 54 stoffer er optaget som kræftfremkaldende stoffer, vil blive revideret, og det er vigtigt. Jeg vil bede arbejdsministeren bekræfte over for folketinget, hvad der står i det skriftlige svar, nemlig at det er hensigten at udvide listen med IARC's liste over stoffer, som er kræftfremkaldende hos dyr. Det drejer sig om 147 stoffer.

Men selv med den udvidelse er vi dårligt stillet, for denne liste, bilaget til de hygiejniske grænseværdier, har indtil nu ikke haft nogen praktiske konsekvenser. Der er ikke udstedt noget forbud imod nogen af de kræftfremkaldende stoffer. Der er ikke foretaget begrænsninger i anvendelsen af nogen af de kræftfremkaldende stoffer. Mange af dem har ikke engang en hygiejnisk grænseværdi.

Et andet problem er de fosterskadende stoffer, og vi har set, som jeg tidligere har nævnt, hvordan man har stoppet en undersø-

gelse af laboranternes arbejdsmiljø. Jeg har ikke nogen tillid til, at myndighederne vil gøre noget alvorligt ved de enorme problemer, som der er, med nedsat frugtbarhed, skader på kønsorganerne, skader på børnenes arveanlæg, dødfødte børn, undervægtige børn og den slags, og derfor er det nødvendigt at sikre, at de mennesker, som er udsat for stofferne – og det er især opløsningsmidler – selv får mulighed for at gøre noget ved det. En af de ting, man kunne gøre med meget lille anstrengelse, var at mærke stofferne som fosterskadende eller som mistænkt for at være fosterskadende. Der er ingen undskyldning for ikke at gøre det.

Vi har også gennem spørgsmål fra VS fået dokumentation for, hvor mange der bliver ramt af kroniske hjernesker, fordi de er udsat for organiske opløsningsmidler på deres arbejdsplads, og det, der måske er mest uhyggeligt, er den stigning, man kan konstatere. I 1976 anerkendte sikringsstyrelsen ét tilfælde, i 1977 anerkendte man 12 og i 1981 anerkendte man 182 tilfælde af kronisk hjerneskade, og den stigning vil fortsætte. Der mener vi, at malerbekendtgørelsen har været et fremskridt på den måde, at man her har fået lavet en lukket liste. Det er den eneste måde, man kan give substitutionsprincippet et reelt indhold på, for så kan man være rimelig sikker på, at man ikke erstatter et farligt stof med et, som er lige så farligt, men som måske bare ikke er lige så kendt.

Det kan altså lade sig gøre at lave en lukket liste og på den måde en slags forhåndskontrol med de kemiske stoffer, og det må gennemføres generelt for de organiske opløsningsmidler, men helst med et bedre system end det kodesystem, som er brugt i malerbekendtgørelsen.

Asbest er et kræftfremkaldende stof, og man plejer at sige, at det er forbudt i Danmark. Det er til gengæld også det eneste forbud, og så er det ikke engang et rigtigt forbud. Der er en lang stribe undtagelser fra forbuddet mod asbest, og det vil der blive ved med at være i masser af år endnu.

Jeg har stillet en række spørgsmål om asbest, men dem har arbejdsministeriet endnu ikke haft lyst til at svare på, så der forestår stadig væk et opklaringsarbejde. Men der er én ting, som ligger helt fast i dag, og som man godt kunne tage stilling til, og det er, at der intet grundlag er for den hidtidige skel-